

Miten TE-uudistus vaikuttaa kuntien talouteen?

..ja taloudellisiin kannustimiin

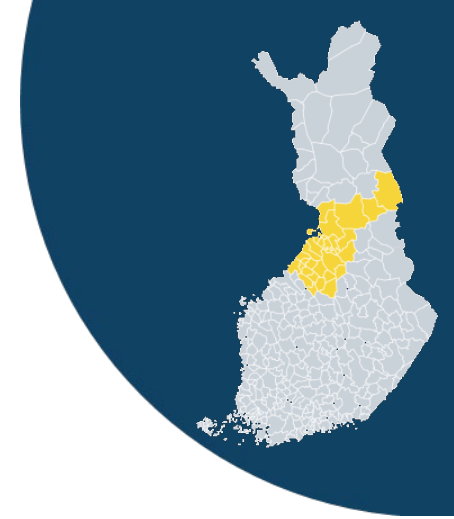
Mikko Mehtonen @mikkomeh

Työllisyysalueet muodostuvat..

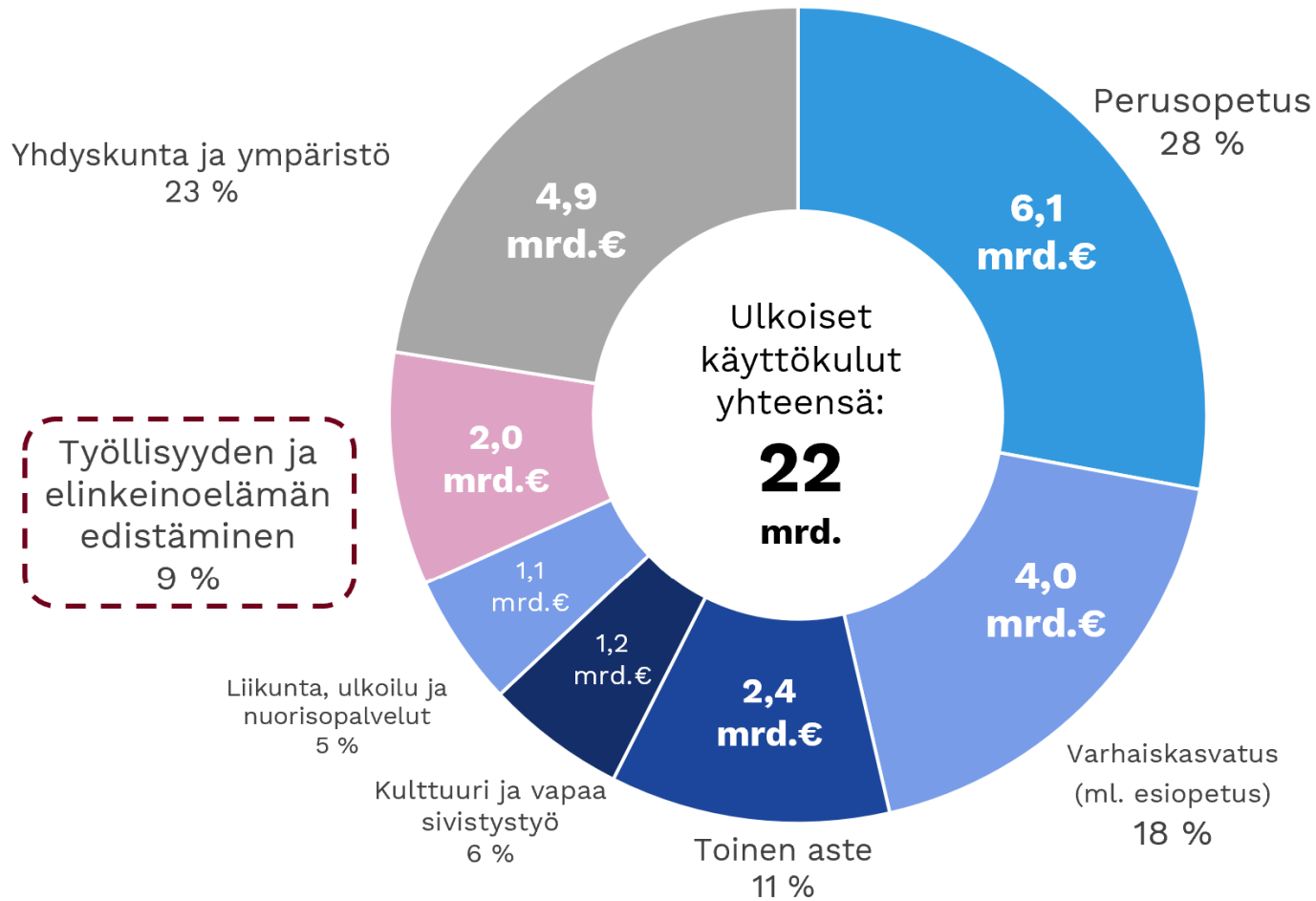
Työllisyysalueiden tilannekuva

Pohjois-Pohjanmaa

- 3 työllisyysaluetta
- Eteläinen alue omana kokonaisuutena: Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kalajoki, Kärsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Ylivieska ja vastuukuntana Raabe
- Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Pudasjärvi, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala ja vastuukuntana Oulu
- Taivalkoski ja Kuusamo Kainuuseen

TE-uudistus muuttaa kuntataloutta

1. Siirtyvät palvelut

- Työvoima- ja yrityspalvelut rahoitetaan valtionosuuksilla
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain
- Palveluiden rahoituksessa kahden vuoden siirtymäaika

660 miljoonaa

2. Työttömyysturvamenot

- Etuuskulut kompensoidaan valtionosuuksina
- Kompensaatio lasketaan poikkileikkaustilanteessa
- Sitä korotetaan vuosittain indeksillä¹⁾
- Kuntien etuuskulut muuttuisivat sekä työttömien määrän ETTÄ työttömyyden keston mukaan

Yhteensä n. 730 miljoonaa
(josta: lisäystä n. 260 miljoonaa)

TE-uudistus muuttaa kuntataloutta

Työvoimapalveluista syntyy kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka kustannukset korvataan täysimääräisesti valtionosuuksina.

Siirtyvät palvelut

- Työvoima- ja yrityspalvelut rahoitetaan valtionosuuksilla.
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain.
- Palveluiden rahoituksessa kahden vuoden siirtymäaika.
- Kv. suojelua saavien kotoutumiskoulutus korvataan osana valtionosuuksia

Työttömyysturvamenot

- Etuuksien maksuvastuu kompensoidaan valtionosuuksina
- Korvaus lasketaan poikkileikkaustilanteessa, korotetaan vuosittain indeksillä
- Jatkossa kuntien työttömyysturvamenot määräytyvät työttömänä olleiden työnhakijoiden perusteella.

Menot ja tulot:
+660 miljoonaa

Menot ja tulot:
+260 miljoonaa

1. Palvelut

Siirtyvät palvelut, henkilöstö ja niiden rahoitus

Mikko Mehtonen @ MikkoMeh

TE-uudistus: palveluiden kustannukset

Siirtyvät kulut yhteensä
noin 660 m€

27.3.23 julkaistun Kuntatalousohjelman mukaan

Korvataan osana
valtionosuuksia:
+660 miljoonaa euroa

>> Rahoitus kohdentuu kaikille kunnille. Alueiden sovittava resurssien, palveluiden ja työn -jaosta itse.

Esityksen mukainen minimi tarkoittaisi noin 40-50 alueen syntymistä.

TE-palveluiden rahoitus

Työkäinen väestö

47
%

Työttömien määrä

47
%

Vieraskielisyys

6
%

TE-uudistus: palveluiden rahoitus

Laskennallinen valtionosuusjärjestelmä

Uusi ns. kombikriteeri:

Työttömät ja palveluiden
piirissä olevat

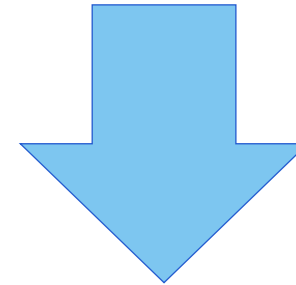
Ikäryhmä 18-64

Korotetaan: Vieraskielisyys

Säilyy: Vanha työttömyyskriteeri

Lisäksi kiinteä työttömyysturvan
kompensaatio

Raha valtionosuuksien kautta
joka kunnalle, myös
yhteistoiminnassa

2. Etuuskulut

Kuntien vastuut etuuskuluista ja niiden kompensatio

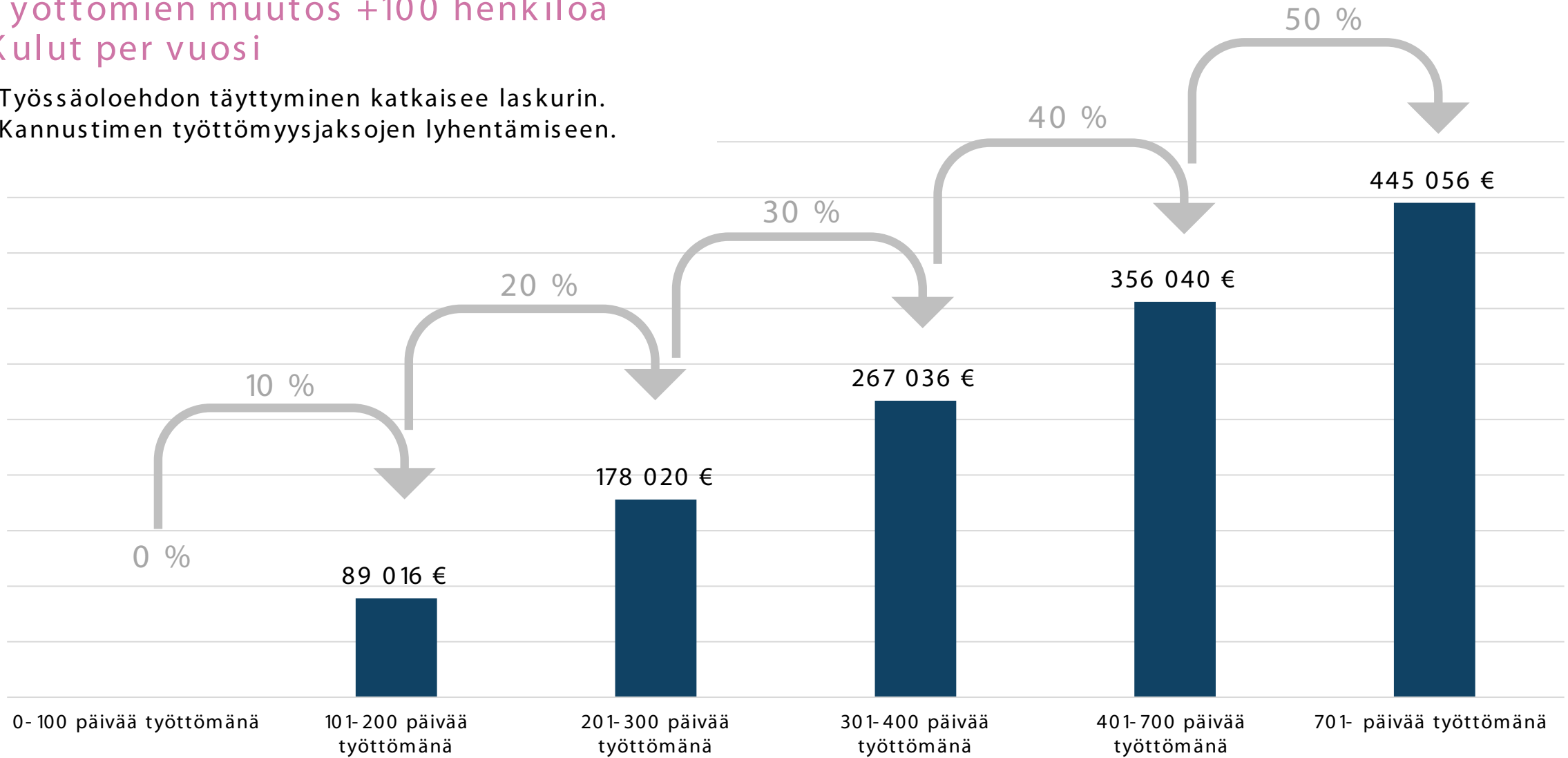
Työttömyysetuuksien maksuvastuun laajeneminen

- Kuntien rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan osalta
- Arvioitu kustannusvaikutus +260 miljoonaa
- Kuntien vastuu perusosan kuluista kasvaa yksilön työttömyysjaksojen pituuden mukaan:
 - 0- 100 päivää: 0 %
 - 100-200 päivää: 10 %
 - ...
 - Yli 700 päivää: 50 %
- Työssäoloehdon täyttyminen katkaisee 'laskurin'
- Kuntien rahoitusvastuu nousee kokonaistasolla 11 prosentista noin 22 prosenttiin
 - Valtio, palkansaajat sekä työnantajat maksavat loput

TE25: Työttömyysturvakulujen kasvu

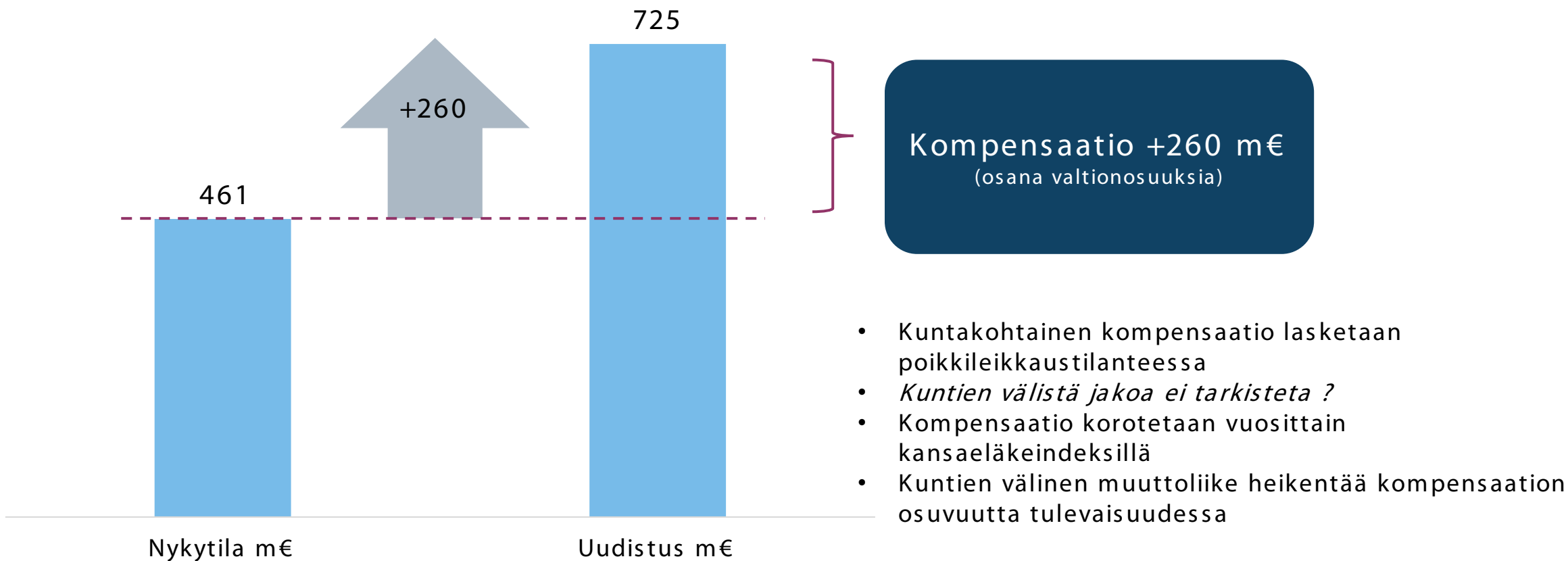
Työttömien muutos +100 henkilöä
Kulut per vuosi

Työssäoloehdon täytyminen katkaisee laskurin.
Kannustimen työttömyysjaksojen lyhentämiseen.

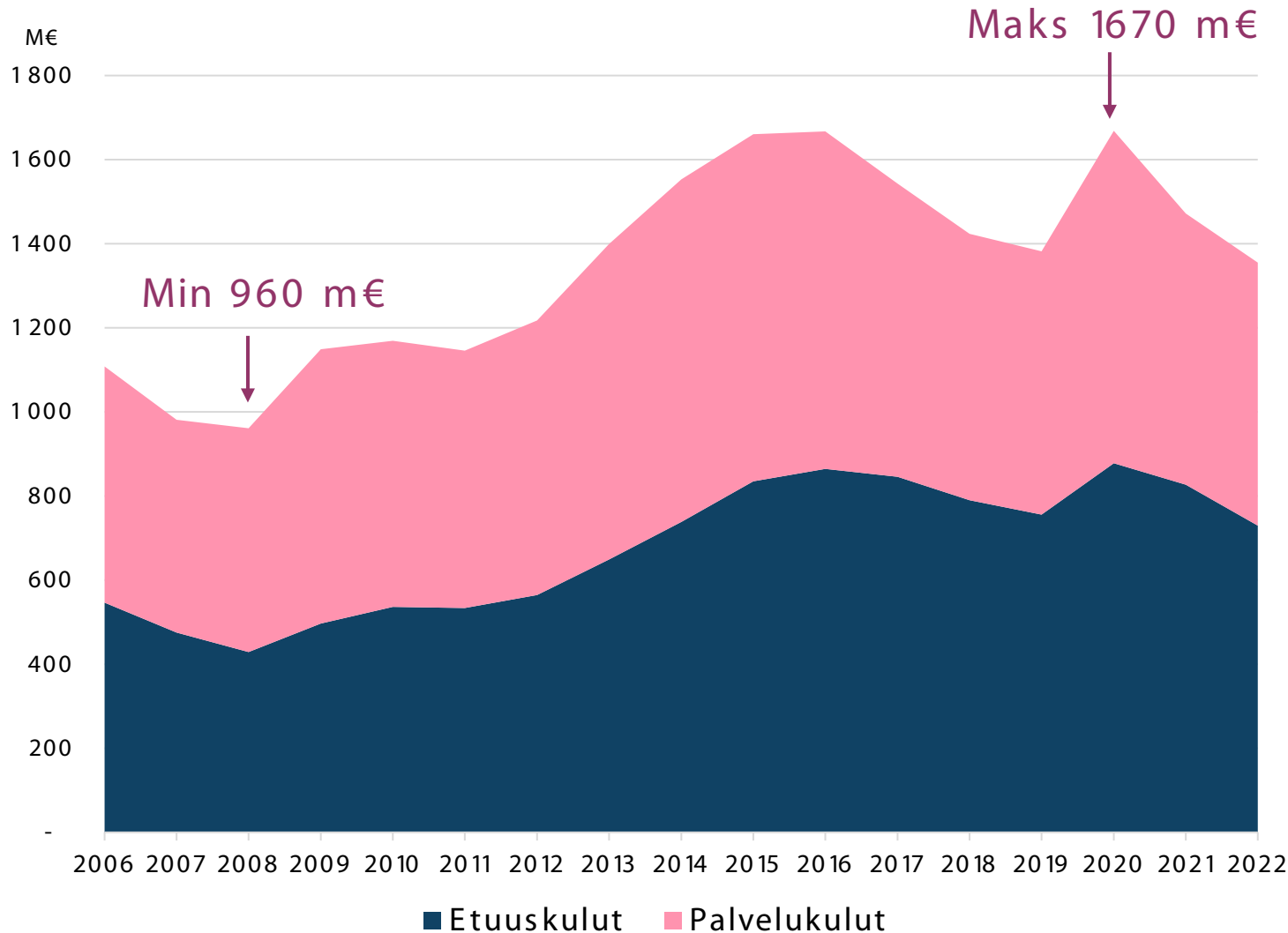
TE-uudistus: etuuksien kustannukset

Kuntien vastuu työttömyysturvan rahoituksesta,
koko maa m€

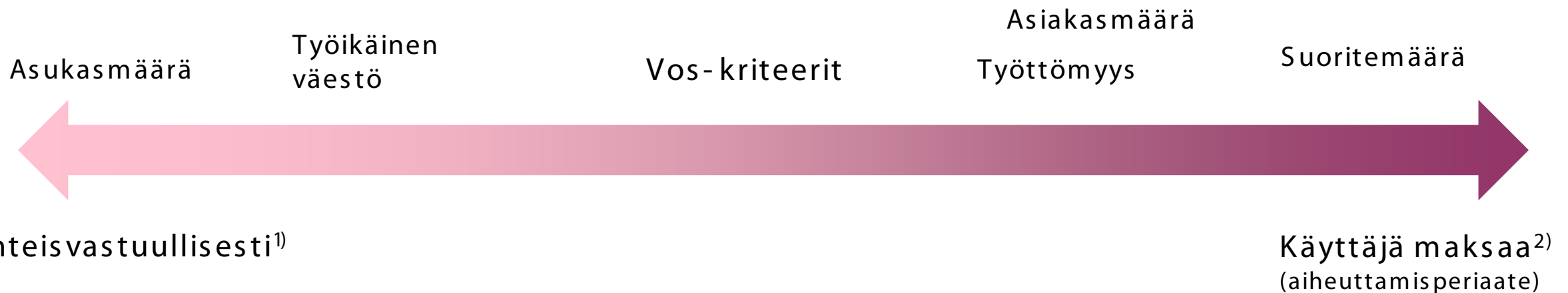
Kuinka paljon TE-kulut voivat vaihdella?

Kuntien simuloidut TE-kulut

- Etuus- sekä palvelukulut muuttuvat työttömyystilanteen muuttuessa
- Kalleimman ja halvimman vuoden välillä eroa peräti reilu 70 %
- Korkein vuosimuutos vuonna 2020: 21 %
- Etuuskulujen kuluvaikutus välitön ja voimakkaampi

Työttömyyskulujen jakaminen? Kuka maksaa työttömyyden?

1) Työttömyyden kulut jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken "tasan".

2) Käyttäjä tässä tapauksessa viittaa yksittäiseen kuntaan. Eli työttömyyden kulut kohdentuisivat työttömien kotikuntien perusteella.

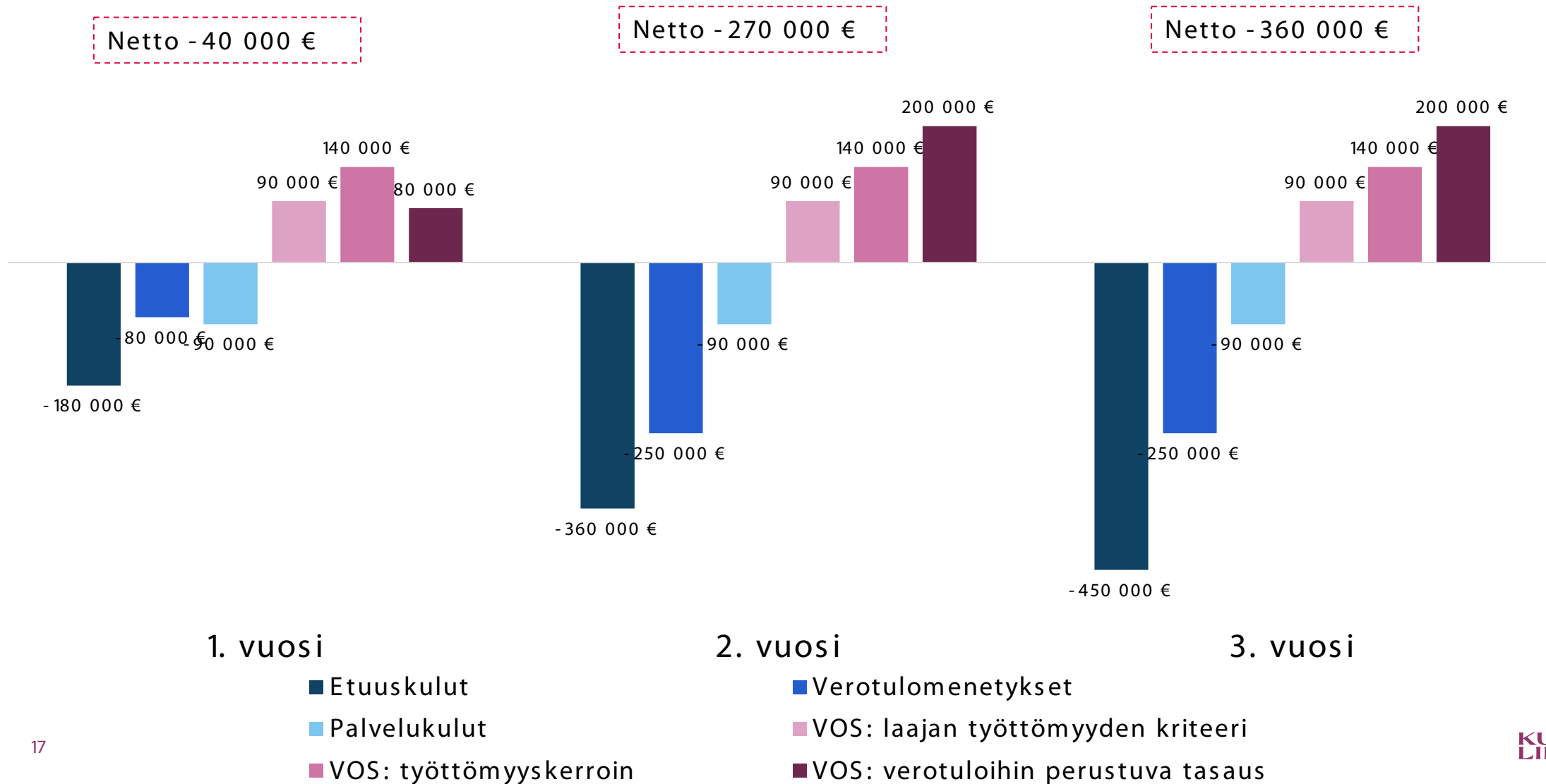
4. Kannustimet

Miten työttömyys vaikuttaa kuntien talouteen ?

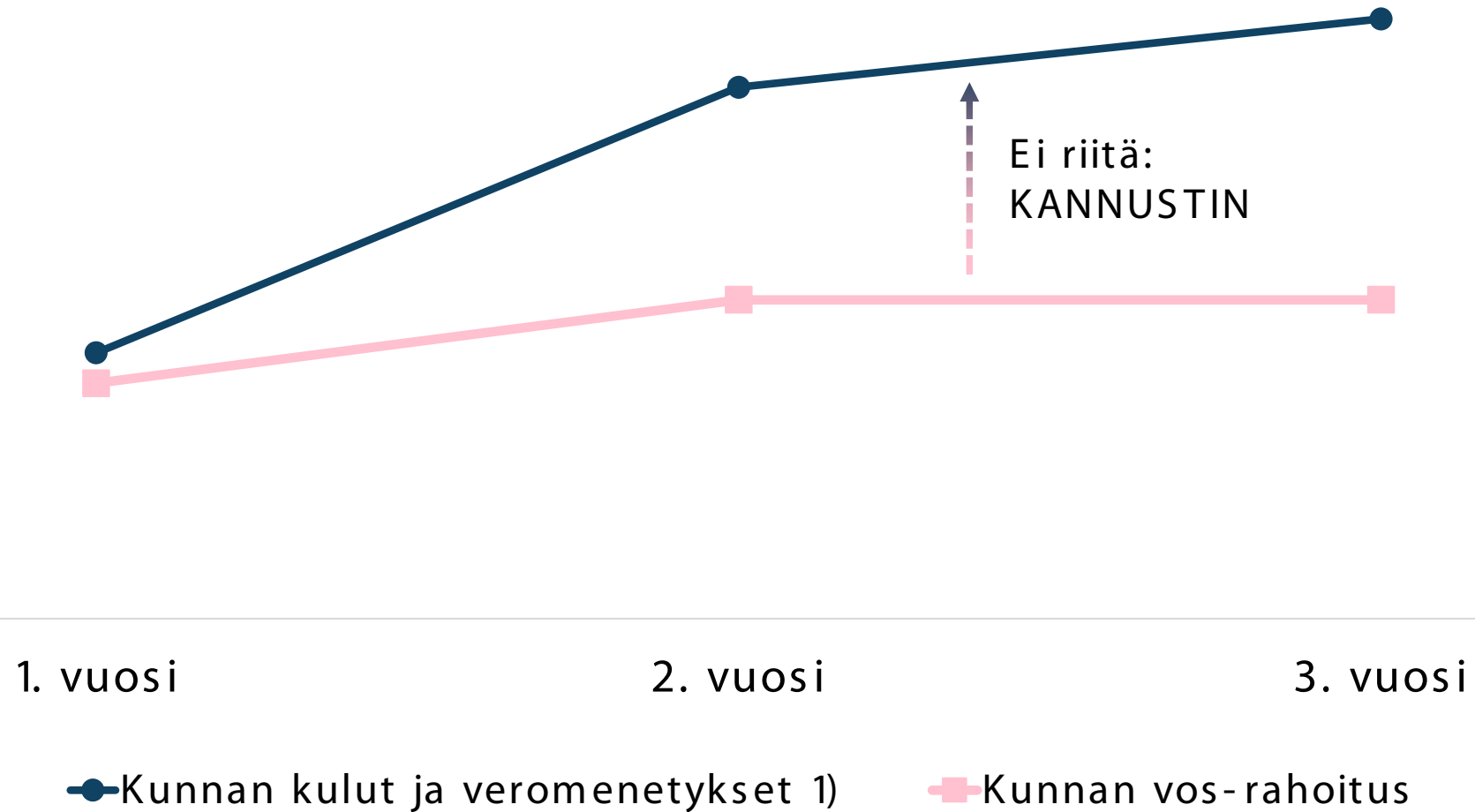

Esimerkkilaskelma

100 henkilöä jää työttömäksi

Työttömyyden YHTÄLÖ

Kunnat elinvoiman tekijöinä?

Työllisyys- ja työttömyysaste

Trendisarja, %

Lähde: Tilastokeskus

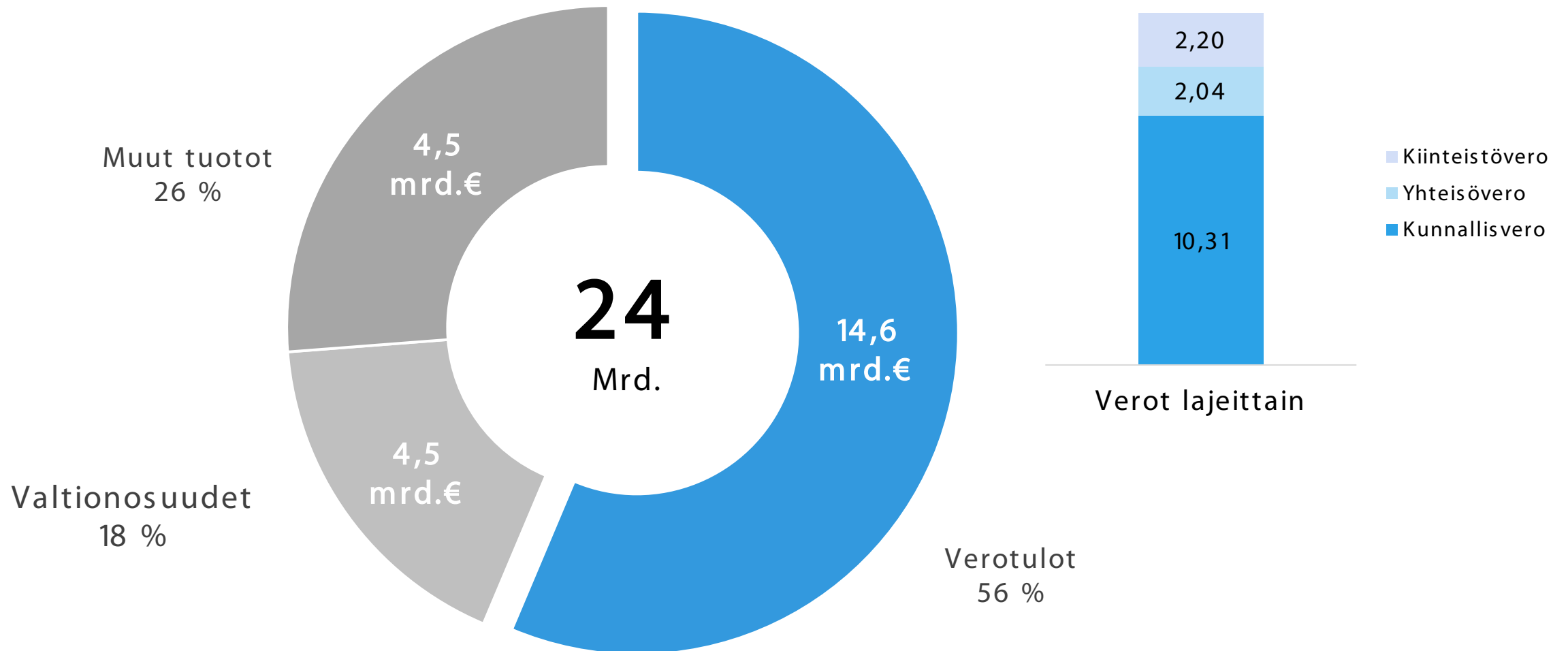
Lähde: Tilastokeskus

20

Kasvun merkitys kuntataloudessa

Mistä kuntien tulot muodostuvat

TE-uudistus vaikuttaa kuntien talouteen

Esityksen yhteenveto

- **Paremmat työkalut ja vaikutusmahdollisuudet**
 - Kunnat voivat jatkossa vaikuttaa paremmin sakkomaksuihin
- **TE-uudistuksen kannustava rahoitusmalli**
 - Kuntatalouden ennakoitavuus muuttuu
 - Ei pelkkiä kuluja, riskit ja voitot
- **Uusia työpaikkoja**
 - Kuntien elinkeinopolitiikan rooli ja yhteys kuntatalouteen korostuu entisestään